

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

MİMAR SİNAN
GÜZEL SANATLAR
ÜNİVERSİTESİ

HAYAT BOYU ÖĞRENME
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRK
PATEENT

OSMANLI İLMİYE SINIFININ KIYAFET NORMU VE GİYSİLERİ SEMPOZYUMU

2 - 3 ARALIK 2022
İSTANBUL

symposium@tuba.gov.tr

www.tuba.gov.tr

Toplantı Tarihi ve Yeri: Sempozyum, 02-03 Aralık 2022 tarihleri arasında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sedad Hakkı Eldem Oditoryumu'nda düzenlenecektir.

Sempozyum Kayıt: Kayıt Masası, 02 Aralık 2022 tarihinde 09.30 -10.00 saatleri arasında açık olacaktır. Yaka kartı ve çalıştay programını kayıt masasından alabilirsiniz.

Adres: Sedad Hakkı Eldem Oditoryumu
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Pürtelaş Hasan Efendi Mah. Meclis-i Mebusan Cad.
No : 24 Beyoğlu - İSTANBUL

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

www.tuba.gov.tr

Değerli Bilim Dostları,

Osmanlı Devleti “seyfiye”, “kalemiye” ve “ilmiye” sınıfları tarafından yönetilmiştir. Seyfiye askeri ve yönetim bürokrasisi anlamına gelirken kalemiye idari bürokrasiye karşılık gelmiştir. İlmiye sınıfı ise hem eğitim hem adalet hem de dini otoriteyi temsil etmesi bakımından birçok farklı işlev üstlenerek diğer sınıflardan ayrılmıştır. Diğer sınıfların aksine ilmiyenin dini arka planı ona ayrı bir özellik kazandırmıştır. İlmiye sınıfının görünümü de bu ayrıcalıklı konumunu kuvvetlendirecek simgesel bir kalıba bürünmüştür.

Osmanlı yükseköğretimine ve ilmiye sınıfına ilişkin zengin bir literatür vardır. Söz konusu literatür, ilmiye mensuplarının eğitimi, okutulan kitaplar, müfredatı oluşturan dersler, medrese bünyesindeki görevliler, eğitim kurumlarının mimari özellikleri, ilmiye mensuplarının mesleki formasyon ve bürokratik yapı içindeki statüleri gibi konularla ilgilidir. Fakat şimdiye dek Osmanlı ilmiye sınıfının kıyafetleri ve bununla ilgili diğer alanlarda nitelikli bir bilgi birikimden bahsedilemez. Bu bakımdan Türkiye Bilimler Akademisi olarak organize ettiğimiz bu sempozyumun öncelikli amacı Osmanlı ilmiye sınıfının ve dolayısıyla yükseköğretim geleneğinin kıyafet uygulamalarına dikkat çekmek ve yeni nitelikli bilgi üretimine destek vermektir.

Sempozyumun konu edindiği zaman aralığı Osmanlı Devleti’nin başlangıcı ile Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşu arasındaki zaman dilimidir. Konunun mekânsal sınırlarını ise de jure ve de facto sınırlar oluşturmaktadır. De jure sınırlar Osmanlı Devleti’nin hukuken ve fiilen var olduğu coğrafi bütünlüğü ifade etmektedir. De facto sınırlar ise temas edilen, etki edilen ve etkilenilen devlet, kurum ve geleneklerdir. Kimi yerde belirgin kimi yerde muğlaklaşan maddi ve manevi sınırlar fikri çerçevenin oluşmasına katkı sağlamakta ve bu özgün durum disiplinler arası çalışmaları teşvik etmektedir.

Alana özgün katkı yapacağına inandığım bu sempozyuma katkı sunan bilim insanlarına teşekkür ediyorum. Sempozyumun ve serginin düzenlenmesine emeği geçen Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’ne, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’ne, Türk Patent ve Marka Kurumu’na ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’na şükranlarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER
Akademi Başkanı

SEMPOZYUM KURULLARI

ONUR KURULU

Prof. Dr. Muzaffer Şeker | Türkiye Bilimler Akademisi
Cemil Başpınar | Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanı
Sabahattin Dülger | Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürü
Prof. Dr. Handan İnci Elçi | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Banu Mahir | Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Prof. Dr. Betül İpşirli Argıt | Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Emine Koca | Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma Koç | Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma Ürekli | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Feridun Emecen | 29 Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Filiz Karaca | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Hülya Tezcan | Nişantaşı Üniversitesi
Prof. Dr. İlhami Yurdakul | Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Baha Tanman | İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet İpşirli | İstanbul Medipol Üniversitesi
Prof. Dr. Nihat Öztoprak | Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Prof. Dr. Nurhan Atasoy | İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer İşbilir | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Önder Küçükerman | Haliç Üniversitesi
Prof. Dr. Zeynep Tarım | İstanbul Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Murat Çelik | Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç. Dr. Nuri Seçgin | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Doç. Dr. Cem Korkut | Türkiye Bilimler Akademisi
Dr. Mehmet Tuğrul | Türkiye Bilimler Akademisi
Şemsettin Balta | Türk Patent ve Marka Kurumu
Selvinaz Aydın | Milli Eğitim Bakanlığı

OSMANLI İLMİYE SINIFININ KIYAFET NORMU VE GİYSİLERİ SEMPOZYUMU

2-3 Aralık 2022

Program

02.12.2022 | Cuma

10:00 | Osmanlı İlmîye Sınıfı Kıyafet, Sarık ve Minyatür Sergisi Açılışı

“İzmir Olgunlaşma Enstitüsü, Bursa Olgunlaşma Enstitüsü ve Gülçin Annaç Sanat Atölyesi’nin Katkılarıyla”

10:30 | Protokol Konuşmaları

11:00-12:15 | Açılış Oturumu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. **Feridun Emecen**

Prof. Dr. **Mehmet İpşirli** | İstanbul Medipol Üniversitesi

Osmanlı Devlet ve Toplumunda İlmîye Sınıfının Yeri ve Rolü

Prof. Dr. **Hülya Tezcan** | Nişantaşı Üniversitesi

Topkapı Sarayı Padişah Giyim-Kuşamı Üzerinden İlmîye Sınıfı Baş, Ayak ve Üst Giyiminin Değerlendirilmesi

Prof. Dr. **Zeynep Tarım** | İstanbul Üniversitesi

Osmanlı Minyatüründe Ulemanın Devlet Törenleri Çerçevesindeki Tasvirleri

12:15 | Öğle Yemeği

14:30 | 1. Oturum

Oturum Başkanı: Prof. Dr. **Zeynep Tarım** | İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. **Fatma Ürekli** | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

XIX. Yüzyılda Osmanlı İlmîye Sınıfının Kıyafetlerine Dair

Prof. Dr. **İlhami Yurdakul** | Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

Şeyhülislam Hacı Halil Efendi’nin Afyonkarahisar’daki Konağında Tespit Edilen Kıyafetleri

Doç. Dr. **Hilal Kazan** | İstanbul Üniversitesi

Osmanlı Sultanlarının Âlimlere Hilat Cinsinden Hediye Ettikleri Giysiler

Dr. **Nihat Kundak** | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

18. Yüzyıl Surname-i Vehbi Minyatürlerinde İlmîye Sınıfının Kıyafetleri

15:45 | Kahve Arası

16:00-17:15 | 2. Oturum

Oturum Başkanı: Prof. Dr. **Fatma Ürekli** | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Prof. Dr. **Emine Koca** | Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Nakkaş Ahmed'in Minyatürlerinde Molla Giyim Kuşamı

Prof. Dr. **Fatma Koç** | Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Kıyafetli Albümlerdeki Osmanlı İlmîye Sınıfının Giysi Analizi

Dr. **Fatma Ayhan** | Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Osmanlı İlmîye Sınıfı Giysilerinden Güncel Tasarımlar

Dr. **Salih Başkutlu** | Munzur Üniversitesi

Tebeddül-i Elbise-i Resmîye: Osmanlı Ulemasının Modernleşme Sürecine Uyum

Çabalarını Kıyafet Değişimi Üzerinden Okumak

03.12.2022 | Cumartesi

09:00 | 3. Oturum

Oturum Başkanı: Prof. Dr. **Emine Koca** | Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. **Mefail Hızlı** | Bursa Uludağ Üniversitesi

Osmanlı Eğitim Vakıflarında Talebelere Ayrılan Giyim-Kuşam Fonları

Prof. Dr. **Nurettin Gemici** | İstanbul Üniversitesi

Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Ulemalara ve Kıyafetlerine Dair Notlar

Prof. Dr. **Betül İpşirli Argıt** | Marmara Üniversitesi

17. Yüzyılda Ulema Sınıfına Mensup Saray Memurlarının Terekelerine Yanşayan Kıyafet ve Kumaşlar (İmam-ı Şehriyari Örneği)

Dr. **Yavuz Kısa** | Fırat Üniversitesi

Arşiv Belgeleri'ne Göre Osmanlı Devleti'nde Kumaşlar ile İlgili Sorunlar

10.15 | Kahve Arası

10:30-11:45 | 4. Oturum

Oturum Başkanı: Prof. Dr. **Betül İpşirli Argıt** | Marmara Üniversitesi

Doç. Dr. **Ahmet Nurullah Özdal** | Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

*Ortaçağ İslam Dünyasından Klasik Dönem Osmanlı Dünyasına İlmîye Sınıfının
Kıyafetlerindeki Dönüşüm -Minyatürlerde Gözlemlenen Farklılaşmalar-*

Dr. **Arzu Güldöşüren** | İSAM

II. Mahmud Dönemi İlmîye Mensuplarının Kıyafetlerindeki Düzenlenmeler

Dr. **Vehbiye Eviz** | Siirt Üniversitesi

Varna Şer'iyye Sicillerinde İlmîye Sınıfı Terekelerinde Kıyafetler

Doktora Adayı **Yunus Aktı** | Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Osmanlı İlmîyesinde Yeşil Giyenler: Bir Seyyidlik/Şeriflik Alameti Olarak Yeşil Giymek

Doç. Dr. **Simge Ünlü** | Sakarya Üniversitesi

*Halkla İlişkiler Kapsamından Kurumsal Kimliği Oluşturan Göstergeler: Müderrislerin
Kıyafet Normu*

11:45 | Kahve Arası

12:00 | Değerlendirme Oturumu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. **Hülya Tezcan** | Nişantaşı Üniversitesi

Prof. Dr. **Zeynep Tarım** | İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. **Emine Koca** | Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. **İlhami Yurdakul** | Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

Doç. Dr. **Nuri Seçgin** | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

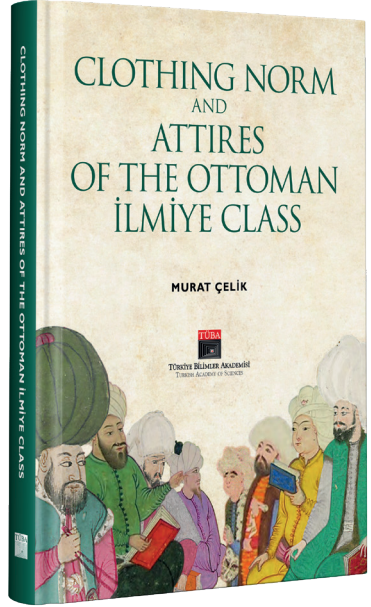
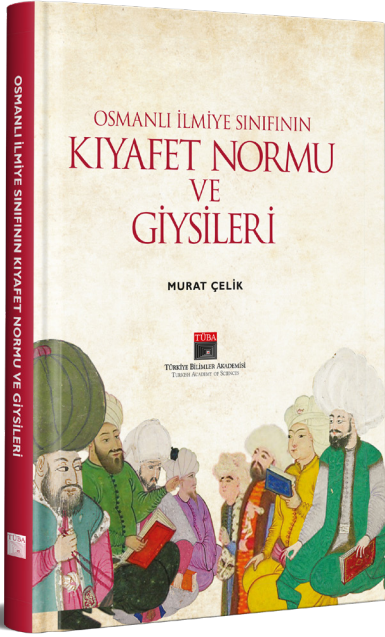
Doç. Dr. **Murat Çelik** | Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

13:15 | Öğle Yemeği

15:00 | TÜBA-Rabi Medrese ve Beyoğlu Olgunlaşma Enstitüsü Ziyareti

KATILIMCILAR

- Prof. Dr. Nurettin Gemici | İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Zeynep Tarım | İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Hülya Tezcan | Nişantaşı Üniversitesi
Prof. Dr. İlhami Yurdakul | Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Prof. Dr. Mefail Hızlı | Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet İpşirli | İstanbul Medipol Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma Koç | Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma Ürekli | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Betül İpşirli Argıt | Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Emine Koca | Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Nurullah Özdal | Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Doç. Dr. Simge Ünlü | Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Hilal Kazan | İstanbul Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Ayhan | Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nihat Kundak | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Salih Başkutlu | Munzur Üniversitesi
Dr. Arzu Güldöşüren | İSAM
Dr. Vehbiye Eviz | Siirt Üniversitesi
Dr. Yavuz Kısa | Fırat Üniversitesi
Doktora Adayı Yunus Aktı | Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

www.tuba.gov.tr

TÜBA eserlerini satın almak için
www.tuba.gov.tr
adresimizi ziyaret edebilirsiniz.

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

www.tuba.gov.tr

SEMPOZYUM MEKÂNI

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ

Sedad Hakkı Eldem Oditoryumu
Fındıklı | İstanbul

SEMPOZYUM İLETİŞİM

symposium@tuba.gov.tr
www.tuba.gov.tr

